

ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології,
кафедра теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Методика навчання технологічної освітньої галузі

Код дисципліни	ОК 19
Освітній рівень	першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова /вибіркова (дисципліни вільного вибору здобувача)
Галузь знань	01 Освіта /Педагогіка
Спеціальність	013 Початкова освіта
Освітньо-наукова програма	«Початкова освіта»
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS (120 академічних годин, 60 аудиторних)
Види аудиторних занять	Лекційні та практичні заняття
Мова викладання	Українська
Форми навчання	Очна, заочна, дистанційна, змішана
Форми контролю	екзамен

Інформація про викладача

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, учене звання, посада)	Вишник Ольга Олександрівна, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти, кандидат педагогічних наук
Контактний телефон	
E-mail:	vyshnyk@gnpu.edu.ua olhavyshnyk@gmail.com
Профіль викладача	https://cutt.ly/G5Jd1ji
Консультації	Щосереди, 14.00-15.00 год ауд. № 105, 1 корпус; за умови дистанційного навчання в цей же час на платформі Zoom, Google Meet

Анотація курсу.

Важливість підготовки майбутніх учителів початкових класів у сфері технологічної освітньої галузі зумовлена сучасними вимогами до освіти і необхідністю розвитку компетентностей, які сприятимуть успішному навчанню та формуванню майбутньої генерації.

У сучасному суспільстві велике значення мають учителі, які можуть застосовувати інноваційний підхід у навчанні, володіють сучасними технологіями та методиками, вміють стимулювати творчий розвиток учнів і розвивати їх критичне мислення. Технологічна освіта майбутніх учителів початкових класів допомагає розкрити їх потенціал у використанні інноваційних засобів та методів навчання, а також упровадити практичну діяльність, що сприяє активному засвоєнню знань учнями.

Навчальна дисципліна «Методика навчання технологічної освітньої галузі» має прикладний характер і відіграє важливу роль у професійній підготовці майбутніх учителів початкових класів до реалізації технологічної освітньої галузі, у цілеспрямованому формуванні в студентів *предметно-технологічної* компетентності, яка є інтегративною за свою сутністю, а отже – надзвичайно важливою, професійно необхідною, ключовою, *загальнопедагогічної* та *професійно спрямованої* компетентностей.

Навчальна дисципліна «Методика навчання технологічної освітньої галузі» базується на наукових даних педагогіки, психології та сучасних досягненнях у галузі техніки та технології виробництва.

Метою курсу є формування у майбутніх учителів початкових класів методичних та технологічних компетентностей, необхідних для професійної підготовки до проведення уроків технологічної освітньої галузі у початковій школі.

Завданням курсу є: ознайомлення майбутніх учителів з місцем та роллю технологічної підготовки учнів у досягненні загальноосвітніх цілей початкової школи; аналіз змісту шкільних програм, підручників та посібників; ознайомлення зі змістом роботи вчителя щодо організації, планування і матеріального забезпечення уроків технологічної освітньої галузі у загальноосвітніх навчальних закладах першого ступеня; засвоєння технологій обробки різних матеріалів; формування умінь розробки планів-конспектів уроків; формування компетентностей з адаптації навчального матеріалу для учнів з особливими освітніми потребами, врахування їхніх можливостей під час планування і проведення уроків; використання арттерапевтичних методик для розвитку креативності, емоційного інтелекту та гармонійного розвитку особистості; інтеграція принципів апсайклінгу для формування екологічної свідомості учнів; вироблення навичок раціонального використання матеріалів, безпечного застосування традиційних та сучасних технологій; розвиток soft skills здобувачів освіти, зокрема комунікації, співпраці, критичного мислення та креативності; виховання в учнів естетично-ціннісного ставлення до традицій українського народу в праці, декоративно-ужитковому мистецтві; формування культури праці, прагнення удосконалювати процес і результати проектно-технологічної діяльності.

Основні навчальні компетентності

У процесі вивчення дисципліни майбутні вчителі повинні *освоїти*:

1. Знання та розуміння теоретичних основ діяльнісного підходу, методики організації навчання з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, зокрема тих, що мають особливі освітні потреби.

2. Знання технік та методик для розвитку креативних здібностей дітей за допомогою арттерапевтичних практик.

3. Уміння організовувати діяльність учнів з урахуванням розвитку soft skills, зокрема критичного мислення, комунікації, співпраці та саморегуляції.

4. Опанування методик роботи з дітьми з особливими освітніми потребами для забезпечення інклюзивного підходу в освітньому процесі.

5. Розвиток у дітей навичок екологічного мислення через методи апсайклінгу (переробка і повторне використання матеріалів).

6. Використання інноваційних підходів у процесі навчання, включаючи практичні аспекти використання природних і штучних матеріалів для створення моделей та виробів.

7. Знання сучасних тенденцій у сфері технологій, що використовуються в освітньому процесі початкової школи, зокрема в контексті інклюзивної освіти.

У процесі вивчення дисципліни у студентів мають бути сформовані *вміння*:

1. Компетентно орієнтуватися в інформаційному (зокрема літературному) просторі, зокрема щодо використання арттерапевтичних методик і адаптації уроків для дітей з особливими освітніми потребами.

2. Розробляти плани-конспекти уроків, зокрема з урахуванням інклюзивного підходу та використання методик розвитку soft skills.

3. Планувати та проводити практичні заняття, спрямовані на розвиток креативності, співпраці, критичного мислення та інших м'яких навичок.

4. Розробляти та впроваджувати методи апсайклінгу в освітньому процесі для формування екологічної свідомості.

5. Забезпечувати адаптацію і корекцію навчальних завдань для учнів з особливими освітніми потребами, застосовувати відповідні методи і підходи.

6. Використовувати різні методи і прийоми для розвитку в учнів здатності до рефлексії, самоконтролю, а також вміння працювати в команді.

Пререквізити: Історія та культура України, Основи природознавства з екологією», Нові інформаційні технології, Вступ до спеціальності, Математика, Теорія і практика навчання і виховання з основами школознавства, Загальна психологія з практикумом, Психологія вікова й педагогічна.

Постреквізити: Виробнича педагогічна практика, Педагогічна практика на робочому місці вчителя початкових класів, Курсова робота з фахових методик початкової освіти, Атестаційний іспит із методик початкової освіти.

Навчальна дисципліна сприятиме формуванню в бакалаврів спеціальності 013 Початкова освіта таких компетентностей і програмних результатів навчання, передбачених відповідними нормативними документами:

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

СК-3. *Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти:* мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-7. *Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування*

ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

Формування компетентностей в межах дисципліни співвіднесено з трудовими функціями професійних стандартів підготовки вчителя, а саме:

ЗК.03. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

Трудова функція А.

Навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів).

A1. Мовно-комунікативна компетентність (A1.1., A.1.4),

A2 Предметно-методична компетентність (A2.2, A2.3, A2.4),

A3 Інформаційно-цифрова компетентність (A3.3).

Трудова функція Б. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу.

B1 Психологічна компетентність (B1.1, B1.3), B2 Емоційно-етична компетентність (B2.2), B3 Компетентність педагогічного партнерства (B3.3).

Трудова функція В. Участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища. В.1. Інклюзивна компетентність (B1.1, B1.2, B1.3).

Програмні результати навчання (ПРН)

ПР-02. Управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР-06. *Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.*

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-08. Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПР-09. Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формуального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР-13. Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПР-14. Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

Методи, методики та технології: практичні (конструювання, моделювання, проєктна діяльність, технічне експериментування), словесні (інструктаж, пояснення, обговорення, евристична бесіда), наочні (демонстрація, ілюстрація, візуалізація процесів), творчі (дизайнерські підходи, художньо-конструкторські рішення), проблемно-пошукові (дослідницькі завдання, креативні виклики), інформаційно-комунікаційні технології (цифрові платформи, застосунки).

Очікувані результати навчання:

- здатність аналізувати історичний розвиток і сучасний етап технологічної освіти, розуміти її завдання, принципи та мету уроків технологічної освітньої галузі;
- здатність планувати й організовувати уроки, складати календарно-тематичні плани, враховуючи soft skills та індивідуальні потреби учнів;
- здатність розробляти плани-конспекти уроків, враховуючи сучасні методики, такі як арттерапія, апсайклінг і принципи сталого розвитку;
- здатність виготовляти вироби з різних матеріалів (папір, картон, текстиль, природні матеріали тощо), пояснювати їх властивості, техніки обробки та методи створення;
- здатність виконувати креслення, ескізи, технологічні картки, а також читати й складати схеми для виготовлення виробів;
- здатність застосовувати сучасні форми й методи організації уроків «уроків технологічної освітньої галузі, впроваджувати проєктну діяльність і поєднувати її з ігровими елементами;
- здатність дотримуватися правил техніки безпеки, гігієни та культури праці, забезпечувати відповідний інструктаж для учнів;
- здатність використовувати технології арттерапії у роботі з різними матеріалами, зокрема в контексті роботи з дітьми з особливими освітніми потребами;
- здатність пояснювати основи сучасного виробництва, властивості матеріалів та їх застосування у виготовленні виробів;
- здатність впроваджувати методи мотивації й стимуляції учнів до творчої, конструкторської та конструктивно-художньої діяльності;
- здатність формувати практичні вміння у процесі створення моделей, макетів і виробів, застосовувати принципи сталого розвитку;
- здатність формувати в учнів естетично-ціннісне ставлення до декоративно-ужиткового мистецтва, традицій українського народу, сприяючи їхньому емоційному та культурному розвитку.

Політика навчання, викладання, контролю

Академічна доброчесність. Представлені результати освітньої діяльності мають бути результатом власних творчих пошуків, отриманих у ході навчальної та науково-дослідної роботи.

Засвоєння навчального матеріалу предмета передбачається на основі проведення лекційних, практичних, лабораторних занять, самостійної роботи студентів, зокрема, виконання творчого проекту. Підсумковою формою контролю є залік.

Освітній процес передбачає *комбінування теоретичної та практичної підготовки.* Теоретичну частину спрямовано на перевірку рівня оволодіння темами, що опрацьовуються самостійно (індивідуально), та передбачає наукові бесіди, повідомлення, консультації, огляди на засадах студентоцентрованого підходу. Такі види занять можуть проходити в аудиторії, онлайн (Zoom, Google Meet), офлайн із використанням презентацій, у т.ч. у терміни, передбачені для консультацій викладача. Практичний блок містить завдання практичних занять, виконання яких формує професійні вміння, навички та здатності.

Вишник Ольга Олександрівна vyshnyk@gnpu.edu.ua

Модульна структура курсу Методика навчання технологічної освітньої галузі

Змістовий модуль		Тема	
№ з/п	Назва	№ з/п	Назва
1	Завдання та зміст технологічної освітньої галузі. Процес навчання	1.1	Генезис та сучасний етап розвитку технологій як шкільного предмету
		1.2	Зміст технологічної освіти на першому ступені навчання у загальноосвітньому навчальному закладі
		1.3	Форми організації технологічної освіти
		1.4	Методи навчання технологічної освіти
2	Технологія роботи зрізними конструкційними матеріалами	2.1	Робота з природними матеріалами
		2.2	Робота з папером і картоном
		2.3	Робота з різними матеріалами: пластилін, глина, солоне тісто, метал, деревина, хімічні матеріали тощо
		2.4	Робота з текстильними матеріалами

Система оцінювання

Загальний підсумковий бал з дисципліни визначається на основі додавання (знаходження суми) балів за всі види робіт, передбачених робочою навчальною програмою з дисципліни, і виставляється у відомість обліку успішності, індивідуальному навчальному плані студента за двома шкалами оцінювання: 100-бальною і ECTS.

Таблиця 1.

Відповідність шкал оцінювання та критеріїв визначення рівнів навчальних досягнень здобувачів освіти

100-бальна шкала	Оцінка ECTS	Рівні навчальних досягнень студентів
90-100	A	Високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями
82-89	B	Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження
74-81	C	Середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками
64-73	D	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками
60-63	E	Рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижчим за середній
35-59	FX	Низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни
1-34	F	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни

Таблиця 2.

Розподіл балів у межах навчальної дисципліни (форма підсумкового контролю у 3 семестрі – залік)

1	2	3	4	Бали
<i>Практичні заняття</i>	Максимальна кількість балів – 44	ПЗ	№1	3
		ПЗ	№2 -№11	30
		ЛЗ	№1	3
		ЛЗ	№2-№11	30

<i>Творчий проєкт</i>	Максимальна кількість балів – 10		1	10
<i>Самостійна робота (індивідуальна)</i>	Максимальна кількість балів – 10	СР		10
<i>Модульний контроль</i>	Максимальна кількість балів – 4	МК	1	4
<i>Форма семестрової атестації – залік</i>	Максимальна кількість балів – 10	Залік	1	10
Усього				100

Таблиця 3.

**Розподіл балів у межах навчальної дисципліни
(форма підсумкового контролю у 3 семестрі – залік)
для здобувачів освіти заочної форми навчання**

1	2	3	4	Бали
<i>Практичні заняття</i>	Максимальна кількість балів – 44	ПЗ	№1	3
		ПЗ	№2 -№11	30
		ЛЗ	№1	3
		ЛЗ	№2-№11	30
<i>Творчий проєкт</i>	Максимальна кількість балів – 10		1	10
<i>Самостійна робота ((за додатковими індивідуальними питаннями)</i>	Максимальна кількість балів – 10	СР		10
<i>Модульний контроль</i>	Максимальна кількість	МК	1	4

	балів – 4			
<i>Форма семестрової атестації – залік</i>	Максимальна кількість балів– 10	Залік	1	10
Усього				100

Критерії оцінювання студентів на практичних, лабораторних заняттях

Критерії оцінювання усних відповідей

Враховується:

- характер засвоєння матеріалу: обсяг, повнота, правильність та точність знань, рівень осмислення, міцність засвоєння, систематизованість, навички та вміння засвоювати вивчене на практиці в типових та змінених ситуаціях;
- якість відповіді: обґрунтованість, логічність, послідовність викладу, ступінь самостійності в судженнях, культура мовлення;
- вміння узагальнювати, виокремлювати, порівнювати якість виконання роботи.

Таблиця 4.

Оцінювання		Критерії
3 бали	високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями	– вільне знання історії розвитку та сучасного етапу технологічної освіти, принципів і завдань уроків технологічної освітньої галузі; - глибоке знання змісту програм технологічної освіти для 1-4 класів, уміння аналізувати навчально-методичну літературу; – здатність розробляти плани-конспекти уроків, календарно-тематичні плани, читати й складати креслення, схеми, розгортки виробів, виконувати ескізи й технологічні картки; – високий рівень умінь у роботі з природними, текстильними, пластичними матеріалами, папером і картоном, здатність творчо поєднувати традиційні й сучасні техніки (апсайклінг, арттерапія); – здатність якісно виготовляти вироби, моделі та макети, а також пояснювати технології їх створення; – здатність впроваджувати новітні методи й технології у викладанні, зокрема метод проєктів, інтеграцію soft skills та елементи сталого розвитку; – уміння застосовувати цифрові інструменти, платформи на уроках;

		– уміння дотримуватися правил безпеки та культури праці, забезпечувати безпечні умови для учнів; – здатність обґрунтовано оцінювати досягнення учнів, застосовувати сучасні методи контролю знань та вмінь.
2,5 бали	достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження	– знання основних принципів, завдань і мети уроків технологічної освітньої галузі, розуміння змісту технологічної освіти; – здатність планувати уроки та організовувати навчально-практичну діяльність, розробляти плани-конспекти з врахуванням аналізу методичної літератури; – уміння виконувати креслення, ескізи, технологічні картки та виготовляти вироби з різних матеріалів, використовуючи основні техніки; – здатність застосовувати метод проєктів, елементи арттерапії та інтегрувати сталий розвиток у викладання; – володіння базовими навичками роботи з природними, пластичними, текстильними матеріалами, папером і картоном; – дотримання вимог техніки безпеки та правил праці, уміння пояснювати ці вимоги учням.
2 бали	середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками	достатнє знання історії й принципів технологічної освіти, зокрема змісту уроків технологічної освітньої галузі; – здатність планувати уроки та складати базові плани-конспекти, використовуючи наявні навчально-методичні матеріали; – середній рівень умінь у виконанні креслень, ескізів, технологічних карток і виготовленні виробів; – обмежене використання сучасних методик (арттерапія, апсайклінг), з певними труднощами в їх інтеграції; – дотримання основних правил безпеки праці, але з недостатнім поясненням цих вимог учням; – часткове обґрунтування вибору методів навчання та оцінювання досягнень учнів.
1,5 бали	середній рівень володіння теоретичними	– неповне знання історії, принципів і змісту технологічної освіти; – помилки в плануванні уроків, складанні планів-конспектів і використанні методичних матеріалів;

	знаннями, практичними вміннями й навичками	– недостатній рівень умінь у роботі з кресленнями, ескізами та технологічними картками; – слабкі навички роботи з матеріалами (природними, текстильними, пластичними, папером і картоном), обмежене використання творчих підходів; – порушення правил безпеки праці або невміння пояснити ці правила учням; – обмежене застосування сучасних методик, відсутність креативності в їх впровадженні.
1 бал	рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижче середнього	слабке знання основ технологічної освіти та змісту уроків технологічної освітньої галузі; – незадовільне планування уроків, відсутність чіткості у складанні планів-конспектів; – низький рівень умінь у роботі з матеріалами та виконанні креслень, ескізів, технологічних карток; – відсутність інтеграції сучасних методик (арттерапія, сталий розвиток); – порушення техніки безпеки, невміння пояснити її вимоги учням; – відсутність системності у виборі методів навчання й оцінювання.
0.5 балів	низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять із дисципліни	– неповне знання структури, змісту програми технологічної освітньої галузі, форм та методів, властивостей та технологій роботи з різними конструкційними матеріалами; – неповне знання змісту та особливостей організації проектної діяльності; – неповне знання змісту, форм, методів технологічної освітньої галузі; – низький рівень володіння теоретичним матеріалом і уміння творчо застосовувати його на практиці; – низький рівень володіння уміннями виконання творчого практичного проекту; – відсутність обґрунтованого підходу до вирішення поставлених завдань
	низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і	– низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни.

	навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни	
--	--	--

Список рекомендованої літератури з дисципліни «Методика навчання технологічної освітньої галузі»

Основна:

1. Веремійчик І. М. Творчість на кінчиках пальців. Тернопіль: Мальва-ОСО, 2002. 108 с.
2. Веремійчик І. М. Тестові завдання для перевірки навчальних досягнень учнів з трудового навчання. *Початкова школа*. 2011. № 4. С. 30 – 33.
3. Веремійчик І.М. Методика трудового навчання в початковій школі: навч. посіб. Тернопіль: ОСО Мальва, 2004. 276 с.
4. Гра по-новому, навчання по-іншому. Методичний посібник / Упорядник О.Рома - The LEGO Foundation, 2018. 44 с.
5. Денисенко Л., Тищенко В. Орієнтовне планування у 1-2 класах. К. : Початкова школа. 2003. 24 с.
6. Державний стандарт початкової загальної освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 .
7. Дробчак Я. Оптимальний вибір методів на уроках трудового навчання в початковій школі. *Початкова школа*. 2010. № 3. С. 38-42.
8. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: навч. метод. посібник. За заг. ред. О. М. Коберника, Г. В. Терещука. Умань : СПД Жовтий, 2008. 212 с.
9. Коберник О,М., Терещук Г.В. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні: навч.-метод. посіб. / [за заг. ред. О.М.Коберника, Г.В.Терещук]. Умань: СПД Жовтий, 2008. 212 с.
10. Лілянова І.А. Методичні вказівки (рекомендації) до самостійної роботи студентів з курсу «Методика трудового навчання з практикумом»[Текст]: навч.-метод. Посібник / уклад. І.А. Лілянова – Борислав: БПК, 2014. 58 с.
11. Методика трудового навчання: проектно-технологічний підхід: навчальний посібник. За заг. ред. О. М. Коберник, В. К. Сидоренка. Умань : СПД Жовтий, 2008. 216 с.
12. Методичні рекомендації оцінювання учнів НУШ. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-shodo-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-uchniv-1-4-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
13. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Грамота, 2013. 504 с.
14. Сидоренко В. Психологічні основи трудового навчання – важливий компонент професійної підготовки вчителя. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2010. № 3. С. 25-28.
15. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти (під керівництвом О.Я.Савченко). URL: mon.gov.ua
16. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти (під керівництвом Р.Б.Шиян). URL: mon.gov.ua
17. Типові освітні програми Нової української школи 1-2 та 3-4 класи. Київ: Видавництво «Світоч» 2019. 336 с.

18. Труш І.В. Календарно-тематичне планування уроків з курсу «Дизайн і технології» у 1 класі НУШ. 2018. URL : schoollife.org.ua/838-2018/
19. Труш І.В. Календарно-тематичне планування уроків з курсу «Дизайн і технології» у 1 класі НУШ. 2018. URL: schoollife.org.ua/838-2018/
20. Тхоржевський Д. О. Методика трудового та професійного навчання. Київ: РННЦ «ДІНІТ», 2000. Ч. I. 248 с.
21. Хорунжий В. І. Практикум в навчальних майстернях з методикою трудового навчання. Тернопіль: СМП Астон, 2003. 220 с.
22. Шість цеглинок в освітньому просторі школи. Методичний посібник/Упорядник О.Рома - The LEGO Foundation, 2018. 32с.

ДОДАТКОВА:

1. Адам'янц Р. А. Художня праця: Плани – конспекти занять. Харків: Веста «Ранок», 2002. 128 с.
2. Безверхня Г. Виготовлення аплікаційних композицій з природного матеріалу. *Початкова освіта*. 2007. № 33-34 (вкладка).
3. Беркун О. Є. Барви Великодня: Заняття з вишивання. *Розкажіть онуку*. 2006. № 5-6. С. 154-155.
4. Бібік Н. Компетентність і компетенції у результатах початкової освіти. *Початкова школа*. 2010. № 9. С. 1 – 4.
5. Боринець Н. Ізонитка в трудовому навчанні. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2003. № 2. С. 36-37.
6. Борисова С. Великодне яйце з бісеру. *Трудове навчання в закладах освіти*. 2003. № 2. С. 44-47.
7. Ботюк О. Ф. Конструювання з паперу методом орігамі: навчально-методичний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. 64 с.
8. Будак В. Робота з соломкою. *Початкова школа*. 2005. № 9. С. 38.
9. Веремійчик І. Бісерне низання. *Початкова школа*. 2006. № 1. С. 31-33.
10. Веремійчик І. Конструювання іграшок з текстильних кульок. *Початкова школа*. 2004. №1. С. 36.
11. Веремійчик І. М. Трудове навчання. 1 клас. Стежка до майстерності. Київ : Педагогічна думка, 2002. 128 с.
12. Веремійчик І. М. Трудове навчання. 2 клас. Майстрик і Майстринка. Київ : Педагогічна думка, 2002. 128 с.
13. Веремійчик І. М. Трудове навчання. 3 клас. Майстровиті руки. Київ : Інститут педагогіки, 2001. 128 с.
14. Веремійчик І. М. Трудове навчання. 4 клас. Майструй і твори. Київ : Інститут педагогіки, 2001. 128 с.
15. Веремійчик І. М. Уроки трудового навчання у початкових класах: посібник для вчителя. Київ : Педагогічна думка, 2003. 112 с. (Бібліотека вчителя початкових класів)
16. Ветреннікова О. Ромашку ніжну й чарівну на свято матері несучи. *Початкова школа*. 2008. № 4 (вкладка).
17. Волинець Л. Зміст навчання пластичних мистецтв у початковій школі Франції. *Початкова школа*. 2011. № 4. С. 52 – 55.
18. Гамза В. Аплікація. *Початкова школа*. 2007. № 42 (вкладка).
19. Глінка І. Новорічна листівка. *Початкова освіта*. 2006. № 45. С. 24-25.
20. Глобчак В. Особистісно-орієнтоване навчання і виховання молодших школярів на уроках праці у початковій ланці. *Рідна школа*. 2004. №4. С.19- 20.

21. Гордуз М. Нестандартні форми навчання молодших школярів на уроках трудового навчання. *Початкова школа*. 2003. №4. С.1-4.
22. Денисюк Н. Формування в учнів естетичного смаку і творчої активності під час навчання виготовлення квітів з бісеру. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2005. № 1. С. 9-13.
23. Діденко С. А яєчки-витинанки – це прекрасні подарунки. *Розкажіть онуку*. 2004. № 7-8. С. 152-153.
24. Дробчак Я. Елементи геометрії на уроках трудового навчання. *Початкова школа*. 2007. № 12. С. 34-36.
25. Дробчак Я. Листівки-саморобки як засіб розвитку творчості. *Початкова школа*. 2006. № 3. С. 25-26.
26. Дробчак Я. Оптимальний вибір методів на уроках трудового навчання в початкових класах. *Початкова школа*. 2010. № 3. С. 38 – 42.
27. Дубінська В. Вироби з пап'є-маше. Виготовлення моделей посуду. *Розкажіть онуку*. 2008. № 11. С. 126-127.
28. Жадан Л. М. Праця – найвеличніша краса. *Все для вчителя*. 2008. № 5. С. 26-28.
29. Жгута Т. Вчимося вишивати бісером на уроках трудового навчання. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2007. № 3. С. 42-47.
30. Закревська Л. Система уроків художньої праці. *Початкова школа*. 2007. № 8. С. 39-41.
31. Закревська Л. Система уроків художньої праці. *Початкова школа*. 2007. № 9. С. 35-38.
32. Закревська Л. Система уроків художньої праці. *Початкова школа*. 2007. № 10. С. 40-43.
33. Залізко О. С. Конструювання ялинкової прикраси Дід Мороз. *Розкажіть онуку*. 2006. № 21-22. С. 44.
34. Залюбовська Л. Можна все сконструювати з прямокутника й квадрата. Розробки уроків художньої праці. *Розкажіть онуку*. 2006. № 3-4. С. 98-102.
35. Запольська А. Живе у лісі казка: інтегрований урок, 2 клас. *Початкова освіта*. 2005. № 19 (вкладка).
36. Заровська Л. І. Перенесення малюнка на тканину. *Все для вчителя*. 2003. № 34. С. 60-61.
37. Іваницька Л. Пізнання навколишнього світу через оригамі. *Початкова освіта*. 2003. № 1. С. 10-11.
38. Коберник О.М., Сидоренко В.К. Методика трудового навчання: проектнотехнологічний підхід: навч. посіб. / [за заг. ред. О.М. Коберника, В.К.Сидоренка]. Умань: СПД Жовтий, 2014. 216 с
39. Калібабчук Т. П. Диво-витинанки. *Початкове навчання та виховання*. 2008. № 7. С. 19-23.
40. Козак К. Узгодження силуетної форми й декору. Декоративний коник (1 кл.). *Початкова освіта*. 2007. № 42 (вкладка).
41. Копитіна І. В. Умілі ручки. 1 клас. Альбом-посібник з трудового навчання 2-е видання, доповнене та перероблене. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О. В., 2009. 80 с.
42. Копитіна Н. Умілі ручки. 2 клас. Альбом-посібник з трудового навчання. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О. В., 2011. 64 с.
43. Копитіна Н. Умілі ручки. 3 клас. Альбом-посібник з трудового навчання. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О. В., 2010. 64 с.

44. Копитіна Н. Умілі ручки. 4 клас. Альбом-посібник з трудового навчання. Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О. В., 2011. 64 с.
45. Котелянець Н. Проектно-технологічна діяльність молодших школярів. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2006. № 1. С. 12-14.
46. Ебру малювання на воді. URL: <http://www.mymagickey.com/index.php/ebru-malyuvannya-na-vodi>.
47. Ліщинська-Кравець Г.Л. Техніки вишивання. 2010. URL: <http://vishivanka.net.ua/article/5>.
48. Пошетун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: навч.-метод. посіб. Київ : Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.
49. Шахінкая І.Розвиваємо творчі навички: техніка малювання на воді – ебру. 2019. URL : <http://mini-rivne.com/malyvanna-navodi-embry/>.
50. Шість цеглинок в освітньому просторі школи. Методичний посібник / Упорядник О.Рома. The LEGO Foundation, 2018. 32 с.
51. Що таке квіллінг? Ідеальна техніка для початківців. Корисні поради на кожен день. URL : <http://vidpoviday.com/shho-takekvilling-idealna-texnika-dlya-pochatkivciv>.